

फक्त कार्यालयीन, उपयोगकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

भंडारा जिल्हा

२०००-२००१

मर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई.

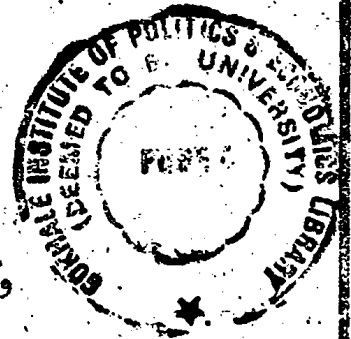
फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक
व
आर्थिक समालोचन
2000 - 2001

जिल्हा - भंडारा / गोंदिया

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
भंडारा.

❀ प्रस्तावना ❀

भंडारा जिल्हयाकरोता "जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2000 - 2001" हे प्रकाशन जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, भंडारा या कार्यालयातर्फे दरवर्षी प्रकाशित करण्यात येते.

दिनांक 1 मे, 1999 रोजी भंडारा जिल्हयातून विभक्त करून गोंदिया जिल्हा निर्माण करण्यात आल्यानंतर प्रथमच भंडारा/गोंदिया या दोन्ही जिल्हयाचे संयुक्त प्रकाशन प्रकाशित करण्यात येत आहे.

या संयुक्त प्रकाशनात तीन भाग देण्यात आलेले आहेत. पहिल्या भागामध्ये दृष्टीक्षेपात जिल्हा, दुस-या भागामध्ये निरनिराळ्या विषयावरील समालोचन देण्यात आले असून तिस-या भागामध्ये विविध विषयावरील सांख्यिकीय तक्ते दिलेले आहेत.

या प्रकाशनात अद्यावत माहिती देण्याच्या प्रयत्नात काही ठिकाणी अस्थायी स्वरूपाची आकडेवारी देण्यात आली असून पूर्ण माहिती मिळाल्यावर अशा आकडेवारीत बदल होण्याची शक्यता आहे.

जिल्हयाचा सामाजिक व आर्थिक बाबींचा अभ्यास करणा-यांना हे प्रकाशन उपयुक्त होईल अशी आशा आहे.

(का.प्र. नाखले)

जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी,
भंडारा

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2000-2001

अ.क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
		दृष्टिक्षेपात जिल्हा	I ते VII
		समालोचन/ बाबी	एक ते वीस
		भाग - 1	
		भाग - 2	
		1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या	
1	1.1	जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या	1
2	1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक	3
3	1.3	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण	13
4	1.4	2001 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	15
5	1.5(अ)	1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या	17
6	1.5 (ब)	1991 च्या जनगणनेनुसारमख्यत: काम करणा-या व्यक्तीची उद्योगगट, क्षेत्रनिहाय विभागणी.	21
7	1.6 (अ)	लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण जनगणना 1981	22
8	1.6(ब)	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	23
9	1.7	1991च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमाती करीता आकडेवारी	24
10	1.8	भिंती / छापरे या साठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण	26
11	1.9	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण /नागरी क्षेत्रातील कुटूंबांचे वर्गीकरण	27
12	1.10	जनगणनां घरे आणि त्यांचा वापर	28
13	1.11	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न चालू किमतीनुसार	(अ)
14	1.12	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न स्थिर (1993-94)चालू किमतीनुसार	(ब)
		2. हवामान	
15	2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसाची संख्या व एकूण पर्जन्य 2000	29
16	2.2	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान 1998	34
			पुढे चालू.

II

अ.क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
3. कृषी			
17	3.1	जमिनीचा वापर सन 1996-97, 1998-99 व 99.2000 या वर्षाकरीता	35
18	3.2	तहसिलवार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र (1996-97, 1998-99 व 1999-2000)	39
19	3.3	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन 2000-2001	53
20	3.4	विविध साधनांनी ओलीताखली असलेले तालुकावार क्षेत्र (1996-97, 1998-99 व 1999-2000)	54
21	3.5	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र (1996-97, 1998-99 व 1999-2000) या वर्षाकरीता	56
22	3.6(अ)	तालुकावार सिंचन विहीरी आणि इतर विहीरी 1996-97, 1998-99 व 1999-2000	68
23	3.6 (ब)	तालुकावार कुपनलीका चालू असलेल्या हातपंप व विद्युत पंपची संख्या (2000-2001)	70
24	3.7	लघु पाटबंधारेची कामे(2000-2001)	71
25	3.8	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे 30 जून 2001 अखेरची	73
26	3.9	वहित धारण जमीनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलीताखाली असलेली वहितधारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमीनीची संख्या (1990-91)	77
27	3.10	कृषी विषयक अवजारे कृषी गणना 1997	81
28	3.11(अ)	दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती 2000-2001	82
29	3.11(ब)	दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती (अवर्षन व प्रवण)	83
30	3.11(क)	दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती (पूरपरिस्थिती)	84
31	3.12	टंचाईच्या पूर्वतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती 2000-2001	85
4. पशुसंवर्धन			
32	4.1	तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे)	86
33	4.2	जिल्ह्यांतील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संस्था 2000-2001	93
34	4.3	रोगांच्या प्रकारानुसार पशुच्या मृत्युची संख्या वर्ष 2000-2001	96
35	4.3अ)	विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य वर्ष 2000-2001	97
36	4.4	मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुची संख्या 2000-20001	98

III

अ.क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
37	4.5	जिल्हयातील वनक्षेत्र वर्ष 2000-2001	99
38	4.7	जिल्हयातील मुख्य व गौण वनउत्पादने वर्ष 2000-2001	100
39	4.8	जिल्हयातील भूजल मत्स्यव्यवसाय वर्ष 2000-2001	101
40	4.9	जिल्हयातील सागरी मत्स्यव्यवसाय वर्ष 2000-2001	**
5. रोजगार उद्योग, खनीकर्म व वीज			
41	5.1	करखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष 2000	102
42	5.2	चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 2000	106
43	5.3	कामाच्या दिवसांची संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष 2000	110
44	5.4	उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबीचा तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष 2000	114
45	5.5	रोजगार विनियम केंद्रातील आंकडेवारी वर्ष 2000	118
46	5.6	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 2000-2001	120
47	5.7	जिल्हयातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 2000)	121
48	5.8	निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (31 मार्च 2001 ला संपणा-या वर्षाकरीता)	122
49	5.9	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या 31 मार्च 2001	123
50	5.10	विजेचा वापर 2000-2001 या वर्षाकरिता	124
51	5.11	कृषी व बिगर कृषी उद्योग (आर्थिक गणना 1998)	125
52	5.12	प्रमुख उद्योग गटानुसार (कृषी व बिगर कृषी उद्योग) उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	126
53	5.13	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनाची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	127
54	5.14	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगरकृषी आस्थापनातील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	128
55	5.15	बिगर कृषी सहकारी आस्थापना (सर्व उद्योग गट एकत्र) (आर्थिक गणना 1998)	129
56	5.16	उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	130
57	5.17(अ)	वस्तूनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	131

टिप :- ** तक्त्यामधाल माहिती निरंक आहे.

पुढे चालू

IV

अ.क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
58	5.17(ब)	वस्तुनिर्माण व दुरूस्ती सेवा उद्योगगटातील आस्थापनाची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	132
59	5.18(अ)	घाउक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगाची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	133
60	5.18(ब)	घाउक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनाची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	134
61	5.19(अ)	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	135
62	5.19(ब)	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	136
63	5.20(अ)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण स्वयकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	137
64	5.20(ब)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण उद्योग गटामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	138
6. सहकार			
65	6.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था 31.3.2001	139
66	6.2	जिल्हयातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती (31.3.2001 ला संपणा-यावर्षाकरीता)	140
67	6.3	जिल्हयातील सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी 31.3.2001 अखेर.	141
68	6.4	जिल्हयातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकांची कार्य 31.3.2001 अखेर.	142
69	6.5	जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर	143
70	6.6	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर	146
71	6.7	जिल्हयातील आदीवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर	149
72	6.8	जिल्हयातील प्राथमिक कृषीसहकारी संस्थांनी दिलेली पिककर्ज 31.3.2001 अखेर	152
73	6.9	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पिककर्ज 31.3.2001 अखेर	153
74	6.10	जिल्हयातील आदीवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पिककर्ज 31.3.2001 अखेर.	154

अ.क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
75	6.11	जिल्हयातील विगर कृषी सहकारी पतसंस्थाचे कार्य 31.3.2001 अखेर.	155
76	6.12	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर.	156
77	6.13	जिल्हयातील उत्पादन आणि सामाजिकसेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर	159
78	6.14	जिल्हयातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिकसेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्यांचा तपशिल 31.3.2001 अखेर.	160
79	6.15	जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 31.3.2001 अखेर.	161
80	6.16	जिल्हयातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.3.2001 अखेर.	169
7. वैद्यकीय व आरोग्य सेवा			
81	7.1	सार्वजनिक व अर्धसहाय्यीत संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती 2000	170
82	7.2	नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूची संख्या 2000	172
83	7.3	विविध कारणानुसार मृत्यूची संख्या 2000	174
84	7.4	माता बालसंगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी 2000-2001 वर्षाकरीता.	175
85	7.5	जिल्हयातील कुटुंब नियोजन केंद्राची संख्या 2000-2001	176
8. शिक्षण			
86	8.1	2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता	177
87	8.2	शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 99-2000	178
88	8.3	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 99-2000	179
89	8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था 99-2000	180
90	8.5	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सबलती 99-2000	181
91	8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 2000-2001	182
92	8.7	जिल्हयातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालये) व तांत्रिक शाळा (आठवी ते बारवी) 2000-2001	183
93	8.8	जिल्हयातील पौढ शिक्षण कार्यक्रम 2000-2001	183
94	8.9	शिक्षकांकरीता प्रशिक्षण संस्था 99-2000	184
9. वाहतुक व दळणवळण			
95	9.1(अ)	रेल्वे मार्गाची लांबी (31.3.2001 या वर्षाअखेर)	185
96	9.1(ब)	रेल्वे स्थानकांची तालुकावर यादी 31.3.2001 अखेर.	185
97	9.2	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्याची लांबी 31.3.2001 अखेर.	186
98	9.3	वापरात असलेली मोटार वाहणाची संख्या 31 मार्च 2001 वर्षा अखेर.	187
99	9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतुक आकडेवारी 2000-2001 वर्षाकरीता.	188

अ.क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
100	9.5	महत्वाच्या रस्त्यांवरील वाहतुक गणना 2000 या वर्षाकरीता (वाहतुक गणना डिसेंबर 2000)	189
101	9.6	पोस्ट, तारघरे व दुरध्वनी सेवा व दुरदर्शन संच यांची आकडेवारी 31 मार्च 2001 अखेर.	213
10. स्थानिक संस्था			
102	10.1	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च (वर्ष 2000-2001)	214
103	10.2	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च (2000-2001 करीता)	215
104	10.3	जिल्हा परिषदचे बाबवार उत्पन्न व खर्च (2000-2001 या वर्षाकरीता)	218
105	10.4	महानगरपालिका कटक मंडळे व महानगरपालीकेचे उत्पन्न व खर्च (2000-2001 या वर्षाकरीता)	220
11. नियोजन			
106	11.1	विविध विकास शिर्षाखाली झालेल्या योजनांतर्गत खर्च 2000-2001	222
107	11.2	योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने 2000-2001 या वर्षाकरीता	224
108	11.3	रोजगार हमी योजना 2000-2001 या वर्षाकरीता	235
109	11.4	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च 2000-2001 या वर्षाकरीता	236
110	11.5	पिण्याच्या पाण्याच्या सोई व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना 2000-2001 या वर्षाकरीता	237
111	11.6	संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र 2000-2001 या वर्षाकरीता	239
112	11.7	जिल्ह्यातील रासायनिक खताचे वाटप (वर्ष 2000-2001 या वर्षाकरीता)	241
113	11.8	जिल्ह्यातील साखर कारखाने 2000-2001 या गळीत हंगामाकरीता	242
114	11.9	दुग्ध संस्थांची संख्या (वर्ष 2000-2001)	243
115	11.10	अवर्षण प्रबन कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता (वर्ष 2000-2001)	**
116	11.11	जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तरतुद व खर्च (वर्ष 2000-2001)	244
117	11.12	वीस कलमी कार्यक्रम (2000-2001 या वर्षाकरीता)	247
118	11.13	विशेष घटक याजना (2000-2001 या वर्षाकरीता)	248
119	11.14 (अ व ब)	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (वर्ष 2000-2001)	249

VII

अ.क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
120	11.14 (क व ड)	जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (वर्ष 2000-2001)	250
12. किंमती व निर्देशांक			
121	12.1	जिल्हयातील निवडक शेतीमालाच्या सरासरी घाउक किंमती एप्रिल 2000 ते मार्च 2001	251
122	12.2	जिल्हयातील मुख्यालयाच्या ठिकाणच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती वर्ष 2000	253
123	12.3	महत्वाच्या ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक सन 2000-2001	257
13. न्याय व प्रशासन			
124	13.1	जिल्हयातील पोलीस अधिकारी / कर्मचा-यांची एकूण संख्या सन 2000-01	258
125	13.2	जिल्हयातील गुन्ह्यासंबंधीची आकडेवारी सन 2000-2001	259
126	13.3	तुरूगांत दाखल केलेले गुन्हेगार सन 2000-2001	261
127	13.4	तुरूगांत दाखल केलेल्या गुन्हेगारांचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण 2000-2001	262
128	13.5	दिवाणी व फौजदारी न्यालयात निकालात काढलेली कामे /प्रकरणे सन 2000-2001	263
14. बँकींग व विमा			
129	14.1	जिल्हयातील बँक कार्यालये , वर्गीकृत बँकाची संख्या, ठेवी व कर्जे सन 2000-2001	264
130	14.2	जिल्हयातील 31 मार्च 2001 रोजी चालू असलेल्या संयुक्त भांडवलाची संख्या	265
131	14.3	उतरविलेल्या विमा पत्राची संख्या व विम्याची रक्कम (2000-2001)	265
15. संकिर्ण			
132	15.1	जिल्हयातील चित्रपट गृहाविषयी आकडेवारी सन 2000-2001	266
133	15.2	गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणुक व खातेदारांची संख्या सन 2000-2001	267
134	15.3	तहसिल निहाय गोळा केलेला जमान महसुल सन 2000-2001	268
135	15.4	मुद्रणालये आणि त्यांत छापलेली व प्रकाशीत कलली वर्तमान पत्रे आणि नियतकालिके 31.3.2001 या दिवशी	269
136	15.5	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तादुळ , गहू व साखर सन 2000-2001	271
137	15.6	जिल्हयातील मागणी व वसुल केलेले धान्य सन 2000-2001	271
138	15.7	जिल्हयातील 1999 मधील लोकसभा व 1999 मधील विधानसभा निवडणुक संबंधी आकडेवारी	272
139	15.8	जिल्हयातील 31.3.2001 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विश्रामगृहाची तालुका निहाय यादी	275
140	15.9	निवडक निर्देशांकाचे केल 2000-2001	278

* * तक्त्यामधील माहिती निरंक आहे.

भाग = 1

दृष्टिक्षेपात जिल्हा

जिल्हा - भंडारा / गोंदिया

2000 - 2001

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2000-2001

दृष्टिक्षेपात जिल्हा - भंडारा/गोंदिया

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा भंडारा	जिल्हा गोंदिया	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5	6
(एक)	प्राकृतिक रचना				
	अ) भौगोलिक रचना				
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	20.39 ते 21.38		16.4 ते 22.1
	2) पूर्व रेखांश	अंश	79.27 ते 80.42		72.6 ते 80.9
	ब) हवामान व तापमान		(1998)		(1999-2000)
	1) किमान	डिग्री सेल्सीअस	7.4		5.0
	2) कमाल	डिग्री सेल्सीअस	47.5		47.7
					(1995)
	3) पर्जन्य (सरासरी) (2000)	मि.मि.	1945	1149	1292.53
	क) प्रशासकीय विभाग (2000-2001)				
	1) तालुके	संख्या	7	8	353
	2) पंचायत समित्या	संख्या	7	8	321
	3) टंचाईग्रस्त तालुके	संख्या	0	0	उ.ना.
	4) एकात्मिक ग्रामिण विकास प्रकल्प	संख्या	7	8	उ.ना.
	5) शहरे	संख्या	6	2	378
	6) गावे (एकूण) 2001 प्रमाणे	संख्या	870	950	43722
	(1) निर्जन	संख्या	95	53	उ.ना.
	(2) वेस्ती असलेली	संख्या	775	897	43722
	7) क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	3717	5641	307713
	दोन) प्रशासकीय संस्था (2000-2001)				
	1) पंचायत समित्या	संख्या	7	8	321
	2) महानगरपालिका	संख्या	0	0	15
	3) नगर परिषदा	संख्या	3	2	228
	4) कटक मंडळे	संख्या	0	0	7
	5) ग्रामपंचायती	संख्या	540	556	27738
	6) पोलिस ठाणी	संख्या	12	12	908
					(31डिसे.2000)
	7) पोलिस आऊट पोस्ट	संख्या	7	7	1775
					(31डिसे.2000)

II

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा भंडारा	जिल्हा गोंदिया	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5	6
तीन) लोकसंख्या (2001) प्रमाणे					
1)	ग्रामिण लोकसंख्या	आकडे हजारात	961	1057	55732
2)	नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	175	143	41020
3)	एकूण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1136	1200	96752
4)	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या(1991)	आकडे हजारात	185	170	8758
5)	अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी (1991)	टक्केवारी	18.97	15.00	11.09
6)	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या(91)	आकडे हजारात	102	208	7318
7)	अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी (1991)	टक्केवारी	10.46	18.36	9.27
8)	पुरुष (2001)	आकडे हजारात	573	599	50334
9)	स्त्रिया	आकडे हजारात	563	602	46418
10)	स्त्री-पुरुष प्रमाण (2001)	1000 पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	982	1005	922
11)	घनता	दर चौ.कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	306	213	314
12) साक्षरतेचे प्रमाण (2001)					
1)	एकूण	टक्केवारी	78.6	78.65	77.3
2)	पुरुष	टक्केवारी	89.11	89.54	86.3
3)	स्त्रिया	टक्केवारी	68.11	67.89	67.5
4)	राज्यामध्ये जिल्हयाचा क्रमांक	संख्या	0	0	0
चार) कृषि (अस्थायी) (1999-2000)					
1)	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	384	544	30758
2)	जंगल व्याप्त क्षेत्र	हजार हेक्टर	47	148	5306
	त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	टक्केवारी	12.24	27.21	17.25
3) शेतीस उपलब्ध नसलेली जमीन					
अ)	बिगर शेती वापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	15	42	1301
ब)	पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमी	हजार हेक्टर	25	19	1696
क)	एकूण (अ + ब)	हजार हेक्टर	40	61	2997

III

अ.क्र.	बाब.	परिमाण	जिल्हा भंडारा	जिल्हा गोंदिया	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5	6
	4) पडीत जमीनीव्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन				
	1) कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	18	52	1341
	2) झाडे झुडपाखालील जमीन	हजार हेक्टर	1	2	226
	3) लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	7	6	903
	5) पडीत जमीन				
	1) चालू पड	हजार हेक्टर	12	8	1189
	2) इतर पड	हजार हेक्टर	6	7	1161
	6) पिकाखालील जमीन				
	1) पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	169	197	17636
	2) दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	59	47	4620
	3) एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	228	244	22256
	7) ओलित क्षेत्र				
	1) निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	89	159	2959
	2) एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	133	170	3647
	8) महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्नधान्य)	हजार हेक्टर	201	221	13382
	9) वहित धारण जमीन (अंतिम) (1990-91)				
	1) 2 हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या हजारात	252		6003
	2) 2 ते 10 हेक्टर	संख्या हजारात	54		3297
	3) 10 हेक्टर पेक्षा जास्त	संख्या हजारात	1		171
	10) जमीन महसूली वसूली (2000-2001)	लाख रूपये	22.12	9.83	9200
	11) जिल्हा परिषदांचा उपकर	हजार रूपये	3654	2018	उ.ना.
	12) पंचायत समित्यांचा उपकर	हजार रूपये			उ.ना.
पाच)	पशुसंवर्धन (पशुगणना 1997)				
	1) एकूण पशुधन	संख्या हजारात	614	752	39793
	2) गायी व बैल	संख्या हजारात	318	431	17949
	3) म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	92	100	6484
	4) मेंढया व शेळया	संख्या हजारात	181	190	14716
	5) कोबडया व बदके	संख्या हजारात	451	472	34984

IV

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा भंडारा	जिल्हा गोंदिया	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5	6
सह)	सहकार (2000-2001)				
	1) सहकारी संस्था	संख्या	1346	994	158016
	2) प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्था	संख्या	379	292	20555
	3) प्राथमिक कृषि, सहकारी पतसंस्थांची सभासदसंख्या	संख्या हजारात	142	113	10205
	4) सहकारी दुग्धसंस्था	संख्या	315	234	22035
	5) प्राथमिक कृषिपतसंस्थांनी दिलेली कर्जे	रूपये कोटीत	13.67	7.74	3178
सात)	जलसिंचन (2000-2001) च्या अखेरपर्यंत पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र				.(1999)
	1) मोठे प्रकल्प	संख्या	1	3	31
	2) मध्ये प्रकल्प 1 व 2 चे लाभक्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	4 60	7 216	165 उ.ना.
	3) लघु प्रकल्प (राज्यक्षेत्र) लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	52 14	67 23	2175 उ.ना.
	4) सिंचनविहिरी खाली भिजणारे क्षेत्र(99-00)	हजार हेक्टर	24	28	1912
आठ)	उद्योग (2000 अखेर)	संख्या			.(1999)
	1) नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	394	325	34603
	2) नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या (उत्पादन चालू कारखाने)	संख्या	360	309	29562
	3) सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या(2000-2001)	संख्या	1	0	143
	4) सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन	हजार मेटन	53	0	6356
	5) सर्वसूतगिरण्यांची संख्या (2000-2001)	संख्या	1	0	233
नऊ)	विज		(31.3.01)		(31.3.98)
	1) वीज पुरवठा केलेली शहरे व खेडी (1991)	संख्या	1706		39413
	2) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या(1991)	संख्या	1698		उ.ना.
	3) वीजपुरवठा केलेली पंपसंच (मार्च 2001 अखेरपर्यंत)	संख्या हजारात	31		2328
	4) बसविण्यात आलेले गोबरगॅस सयंत्रे (2000-2001 अखेरपर्यंत)	संख्या	23088		उ.ना.

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा भंडारा	जिल्हा गोंदिया	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5	6
दहा)	सार्वजनिक आरोग्य (2000)				
	1) रुग्णालये	संख्या	7	12	1102
	2) दवाखाने	संख्या	41	41	1544
	3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	33	39	1768
	4) प्राथमिक आरोग्य पथके (अस्थायी)	संख्या	0	0	169
अकरा)	शिक्षण				
			(1999-2000)		(2000-2001)
	1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	866	1087	65727
	2) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	136	164	12013
	3) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	4	5	311
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्	29	30	39
बारा)	माध्यमिक शिक्षण (99-2000)				
					(2000-2001)
	1) दुय्यम शाळा	संख्या	237	225	15284
	2) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	124	114	9242
	3) शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	4	3	253
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्	32	26	37
तेरा)	उच्च शिक्षण (2000-2001)				
					(2000-2001)
	1) संस्था	संख्या	18	15	1599
	2) एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	14	9	939
चौदा)	अ) प्रौढ शिक्षण (2000-2001)				
					(1999-2000)
	1) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	2) प्रौढांची उपस्थिती (साक्षर)	संख्या हजारात	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	ब) तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण (2000-2001)				
	1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	10	9	613
	2) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	7	8	347
	3) अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	3	1	266
	4) शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	929	1292	92384
	5) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	140
		संख्या	उ.ना.	उ.ना.	41000

VI

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा भंडारा	जिल्हा गोंदिया	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5	6
6)	पदवीका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	184
	व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	33270
7)	व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्यमिक व	संख्या	16	15	उ.ना.
	उच्च माध्यमिक गट) व त्यांची प्रवेश क्षमता	संख्या हजारात	1	1	उ.ना.
पंधरा) परिवहन आणि दळणवळण (मार्च 2001 अखेर)					
1)	एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि.मी.	281		5459
2)	रस्त्यांनी जोडलेली गांवे				
अ)	मारमाही	संख्या	1383		36275
ब)	हंगामी	संख्या	167		2654
3)	एकूण रस्त्यांची लांबी (पृष्ठांकित)	कि.मी.	8411		216968
	(31 मार्च 2001 अखेर)				
4)	राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	कि.मी.	106		3710
5)	राज्यमहामार्गाची लांबी	कि.मी.	846		32586
6)	महत्वाच्या जिल्हा रस्त्याची लांबी	कि.मी.	1376		45543
7)	इतर जिल्हा रस्त्याची लांबी	कि.मी.	2151		43511
8)	ग्रामिण रस्त्याची लांबी	कि.मी.	3697		91618
सोळा) एकात्मिक ग्रामिण विकास कार्यक्रम					
1)	दारिद्र्य रेषेखालील कुटूंबे	संख्या लाखात	102	127	38.19
	(1997-98 च्या सर्वेक्षणानुसार)				(अस्थायी)
स्वर्णजयंती ग्रामस्वयंरोजगार योजना					
2)	स्वयंरोजगाराची संख्या (2000-2001)	संख्या	1179	1236	87998
सतरा) रोजगार निर्मिती (2000-2001)					
अ)	रोजगार हमी योजना	मनुष्य दिवस (लाखात)	84.73		1112
ब)	जवाहर ग्रामसमृद्धी योजना (2000-2001)	मनुष्य दिवस (लाखात)	6.37	7.71	(1999-2000) 316
अठरा) आदिवासी कल्याणकारी योजना					
	आदिवासी करीता आश्रम शाळा	संख्या	10	34	731
	विद्यार्थी	संख्या	2473	10035	248298

VII

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा भंडारा	जिल्हा गोंदिया	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5	6
एकोण- मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना(1999-2000)			(1994-1995)		
वीस	अ) मागासवर्गीयांसाठी वस्तीगृहे	संख्या	4	2	192
	ब) वस्तीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	300	170	12797
वीस)	जिल्हा नियोजन (2000-2001)				
	1) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतुद	रूपये कोटीत	40.41		3794.79
	2) अनुशेष भरुन काढण्यासाठी तरतुद	रूपये कोटीत	निरंक		242.10
एके वीस नागरी पुरवठा (2000-2001)					
	1) रास्त भावाची दुकाने	संख्या	871	867	48655
	2) पुरवलेला एकूण साठा (डिसेंबर, 2001 अखेर)				
	अ) गहू	हजार टन	11	14	1270
	ब) तांदूळ	हजार टन	5	10	684
	3) शासकीय गोदामे (30/6/2001)	संख्या	9	22	994
	4) साठवण्याची क्षमता (30/6/2001)	लाख मे टन.	95	85	584

टिप :- 1) उना = उपलब्ध नाही

आधार :- 1) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

2) जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, भंडारा.